4 Ιουνίου 2024

Προκόπης Παυλόπουλος: Το εμβληματικό «Μουσείο Άλατος» της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου

/ Γενικά Θέματα

Χαιρετισμό με θέμα: «Το εμβληματικό «Μουσείο Άλατος» της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου», στο πλαίσιο ειδικής τιμητικής εκδήλωσης που οργάνωσε τη Δευτέρα 3 Ιουνίου 2024 στο Μεσολόγγι η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, απηύθυνε ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Ακαδημαϊκός και Επίτιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ κ. Προκόπιος Παυλόπουλος, ο οποίος επισήμανε, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

«Ανάμεσα στις απαστράπτουσες ψηφίδες της περίλαμπρης Ιστορίας της Ιεράς Πόλεως του Μεσολογγίου συμπεριλαμβάνεται πια και εκείνη του, ήδη πολυβραβευμένου, «*Μουσείου Άλατος*». Μια ψηφίδα μεγάλης πολιτισμικής αξίας, με διεθνείς διαστάσεις.

Ι. Το «***Μουσείο Άλατος***» βρίσκεται στο Μεσολόγγι, στην καρδιά της Λιμνοθάλασσας της Ιεράς Πόλεως και πάνω στην ακτογραμμή του Ιονίου Πελάγους, σ' έναν σημαντικότατο υδροβιότοπο που προστατεύεται από τις Συνθήκες **Ramsar** και **Natura**. Εκεί εκτείνεται η μεγαλύτερη αλατοπαραγωγική περιοχή της Ελλάδας με δύο αλυκές, οι οποίες λειτουργούν από το 1400 σε πρώιμη μορφή.

Α. Στην μία από αυτές, στην αλυκή της Τουρλίδας, βρίσκεται το «***Μουσείο Άλατος***». Το πρώτο και μοναδικό ανάλογο μουσείο στην Χώρα μας. Ιδρύθηκε πριν τρία χρόνια χωρίς κρατικές ή αυτοδιοικητικές επιχορηγήσεις και χωρίς υπαγωγή σε Εθνικά ή Ευρωπαϊκά προγράμματα, αλλ' αποκλειστικώς και μόνο με πρωτοβουλία του διαπρεπούς Μεσολογγίτη Δικηγόρου κ. Νίκου Κορδόση, ο οποίος πριν από 25 χρόνια είχε δημιουργήσει, πάλι με τον ίδιο τρόπο, και το Πανελληνίως γνωστό Ιστορικό Μουσείο «***Διέξοδος***». Μουσείο, το οποίο ανήκει στον ομώνυμο Κοινωφελή Ιδιωτικό Πολιτιστικό Οργανισμό.

Β. Ο βασικός στόχος του «***Μουσείου Άλατος***» είναι ιδίως η διατήρηση των πολιτισμικών διαστάσεων της πλούσιας βιομηχανικής κληρονομιάς του Τόπου και η μετάδοση γνώσεων γύρω από το αλάτι.

ΙΙ. Ενώ υπάρχουν αρκετά Μουσεία Άλατος στον Κόσμο, δύσκολα μπορεί να βρει κανείς κάποιο που διαθέτει την πληρότητα των πληροφοριών και εκθεμάτων του συγκεκριμένου.

Α. Σε αυτό ο επισκέπτης έχει την δυνατότητα να μάθει οτιδήποτε σχετίζεται με το αλάτι -από την πρώτη εμφάνισή του στον Πλανήτη έως τις μέρες μας- την σχέση του με την Οικονομία, την Υγεία, την Γεωργία, την Κτηνοτροφία, το Περιβάλλον, τον Τουρισμό και την Θρησκεία. Μπορεί επίσης να γνωρίσει τα είδη των αλατιών, την ποικιλία των χρωμάτων τους και της κοκκομετρίας τους, τις 14.000 χρήσεις του. Εκεί θα πληροφορηθεί τόσο για τις ενεργές όσο και για τις εγκαταλελειμμένες αλυκές όλης της Χώρας, για την ιστορία της «***Άσπρης Αλυκής***» και της «***Αλυκής Τουρλίδας***», αλλά και για την ιστορία της «***Μαύρης Αλυκής***» καθώς και άλλων, παλαιότερων, οι οποίες λειτουργούσαν στο Μεσολόγγι έως και τις αρχές της δεκαετίας του 1930.

Β. Στον ίδιο χώρο υπάρχουν έργα τέχνης καλλιτεχνών εμπνευσμένων από το αλάτι, αλλά και η μοναδική στην Ελλάδα συλλογή 1.500 αλατιέρων που χρονολογούνται από το 1800 έως τις μέρες μας. Επιπλέον, κάθε επισκέπτης μπορεί

να παρακολουθήσει από κοντά -και κυρίως στον περιβάλλοντα χώρο- την διαδικασία παραγωγής και επεξεργασίας του αλατιού και τα παλιά μηχανήματα συγκομιδής του.

ΙΙΙ. Α. Στις αρχές του 2024 το Πανεπιστήμιο του **Leicester**, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ο ακτιβισμός στον τομέα των Μουσείων περιλαμβάνει και την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας, την αντιμετώπιση των κοινωνικών ανισοτήτων και την προστασία του Περιβάλλοντος και ότι οι μουσειακοί ακτιβιστές μπορούν να προωθήσουν την αλλαγή και να ενθαρρύνουν το κοινό να σκέπτεται κριτικά και να δραστηριοποιείται για το κοινό καλό, απένειμε στο « ***Μουσείο Άλατος***» το βραβείο ***«Activist Award 2024».***

Β. Τον Απρίλιο του ίδιου χρόνου το Μουσείο επελέγη και εντάχθηκε στο ***«Δίκτυο ERIH (European Roots of Industrial Heritage) του European Council»***, που έχει ως σκοπό την διάσωση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς της Ευρώπης και την προώθηση των Μουσείων που την αντιπροσωπεύουν. Το δίκτυο ERIH είναι πιστοποιημένο ως **«Πολιτιστική διαδρομή του Συμβουλίου της Ευρώπης» («Cultural Route of the Council of Europe»).**

Γ. Πριν λίγες μέρες, τον Μάιο του 2024, στον ετήσιο διαγωνισμό **του *«European Museum Forum»* -που τελεί υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης και έχει θεσπίσει τα βραβεία EMYA, την μεγαλύτερη διάκριση για τα Ευρωπαϊκά Μουσεία- απονεμήθηκε στο «*Μουσείο Άλατος*» το βραβείο του «EMYA/Portimão 2024»,** με το αιτιολογικό ότι πρόκειται *«για Μουσείο γεμάτο καρδιά και ταπεινότητα που κάνει την διαφορά. Για Μουσείο που προωθεί την κοινή αίσθηση της ιστορίας, της βιομηχανικής κληρονομιάς και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Για Μουσείο ιδιαίτερα φιλόξενο, δυναμικό και ελκυστικό, που κάνει τους επισκέπτες να νιώθουν σαν στο σπίτι τους».*

Αναγνωρίζοντας το κύρος και την εμβέλεια της κορυφαίας αυτής πρωτοβουλίας η Ακαδημία Αθηνών, με ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειάς της -μετά από σχετική πρόταση της Γ΄ Τάξης της ύστερα από εισήγηση των Ακαδημαϊκών Απόστολου Γεωργιάδη, Άννας Ψαρούδα-Μπενάκη και Προκοπίου Παυλοπούλου- κατά την συνεδρία της 30ής Μαΐου 2024 απένειμε, οίκοθεν, την τιμητική διάκριση της βράβευσης του «*Μουσείου Άλατος*» της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου.»